

Sygn. akt V CSK 299/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa A.S. i M.S.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w W.
o ustalenie nieważności uchwał, ewentualnie o uchylenie uchwał,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 listopada 2017 r.,
na skutek skarg kasacyjnych powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargami kasacyjnymi powodów A.S. i M.S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt I ACa 1241/16 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skargach kasacyjnych powodowie zarzucili m.in. naruszenie art. 238 § 1 w zw. z art. 213 § 1 - 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze - u.p.s. - (według stanu na kwiecień 1996 r.), przez uznanie, że pomieszczenia objęte przydziałami z 2 kwietnia 1996 r. oraz 9 kwietnia 1996 r. nie są lokalami użytkowymi, a stanowią pomieszczenia przynależne do lokali mieszkalnych położonych w W. przy ul. P., a także naruszenie art. 65 § 2 k.c. w zakresie ustalenia zamiaru stron przy zawieraniu umowy - przydziału w 1996 r. - przez pominięcie wszystkich okoliczności związanych z propozycją nabycia lokali w różnych datach oraz przez różne podmioty, uiszczeniem odrębnego wkładu budowlanego przez powodów, odrębnym ewidencjonowaniem lokalu, możliwości wyboru różnych lokali, które to okoliczności jednoznacznie powodują, że wolą stron było zawarcie umowy dotyczącej lokali. Ponadto powódka M.S. zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 253 k.p.c. przez ustalenie negatywnych

dla niej skutków prawomocności uchwały zarządu pozwanej Spółdzielni nr [...] wyłącznie na podstawie oświadczenia Spółdzielni, w sytuacji podniesienia przez powódkę zarzutu, że uchwała ta nigdy nie była doręczona stronie, jak również nie spełniono przy jej wydaniu zasad określonych w art. 43 ust. 1 prawa spółdzielczego.

Wniosek o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania skarżący oparli na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotnych zagadnień prawnych skarżący upatrują w konieczności: wyjaśnienia podstaw faktycznych, jak i prawnych, jakie powinny leżeć przy ustalaniu charakteru pomieszczenia - lokal mieszkalny, lokal użytkowy, pomieszczenie przynależne - w przypadkach braku określenia tego charakteru w jednostkowym przydziale dokonywanym przez spółdzielnię mieszkaniową, a występowaniu innych okoliczności - w tym świadomości nabywcy odmiennej od obecnie wyrażanej przez spółdzielnię - wskazujących na określony charakter danego pomieszczenia, w szczególności, czy powinny być brane pod uwagę okoliczności funkcjonalnie związane z pomieszczeniem, jego położeniem, cechami (np. wielkość), sposobem ewidencjonowania przez spółdzielnię, uiszczeniem odrębnego od uiszczonego na poczet lokalu mieszkalnego, wkładu budowlanego; ustalenia możliwości przydzielania lokali przez dwa różne podmioty (dwie spółdzielnie) w różnym czasie, a następnie ustalenie, że dotyczą one jednego lokalu wraz z pomieszczeniami przynależnym; ustalenia możliwości wpływania przez

spółdzielnię mieszkaniową uchwałami zarządu wydanymi na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (u.s.m.) na charakter prawny pomieszczeń, których ukształtowanie z punktu widzenia prawnego nastąpiło na skutek czynności dokonanych przed wejściem w życie tej ustawy.

Sąd Najwyższy - na gruncie stanu prawnego obowiązującego w dacie uzyskania przez powodów praw do spornych pomieszczeń - wyjaśnił już że pomieszczenie przydzielone członkowi przez spółdzielnię mieszkaniową z przeznaczeniem na wykonywanie prac związanych z jego zainteresowaniami fotograficznymi nie stanowi lokalu użytkowego w rozumieniu art. 238 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze w ówczesnej wersji. Wobec braku uregulowania ustawowego o warunkach, na jakich takie pomieszczenie - podobnie jak i inne pomieszczenia przeznaczone do zaspakajania ubocznych, obok mieszkaniowych, potrzeb członków (garaże, pracownie artystyczne, komórki, wydzielone części strychowe) - zostaje członkowi oddane, rozstrzyga wewnętrzna regulacja spółdzielni, wynikająca z uchwały walnego zgromadzenia, a w razie jej braku - indywidualne porozumienie. Na podstawie przydziału członek może uzyskać do wymienionego pomieszkania albo prawo związane ze spółdzielczym prawem do lokalu (i dzielące los prawny tego ostatniego prawa) albo prawo swoistego najmu, jednakże warunkiem uzyskania przez członka pierwszego z tych praw jest istnienie w spółdzielni wewnętrznej regulacji, pozwalającej na przyznawanie takich silniejszych praw do dodatkowych pomieszczeń (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1984 r., I CR 143/84, OSNCP 1985, nr 3, poz. 38).

W związku z tym, nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego, tym bardziej, że przedstawione przez skarżących zagadnienia prawne nie uwzględniają stanowiących elementy stanu faktycznego treści statutu pozwanej spółdzielni i przydziałów odnoszących się do przedmiotowych pomieszczeń.

Według wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych sądów *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), stosownie do paragrafu 39 obowiązującego wówczas

statutu pozwanej Spółdzielni, spółdzielcze prawo do lokalu uprawniało do używania trzech rodzajów przydzielonych lokali, a to prawa do lokalu mieszkalnego wraz z przynależnymi do niego pomieszczeniami i urządzeniami przeznaczonymi do wspólnego użytku mieszkańców budynku, prawo do domu jednorodzinnego i prawo do lokalu użytkowego, którym zgodnie z paragrafem 104 statutu, mógł być garaż oraz wszystkie lokale niebędące lokalami mieszkalnymi i niestanowiące pomieszczeń przynależnych np. piwnice.

Z powyższego wynika, że o charakterze prawnym spornych pomieszczeń nr [...] o powierzchni 3,5 m² i nr 24 o powierzchni 9,8 m² decyduje treść przydziałów, które były w tym czasie rodzajem czynności prawnej. Według jednoznacznej treści tych przydziałów, oba pomieszczenia zostały zakwalifikowane jako pomieszczenia gospodarcze i wyraźnie wskazano, że pierwsze z nich jest związane z własnościowym spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego nr [...]1, a drugie z własnościowym spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego nr [...]2. W obu przydziałach zaznaczono, że prawo do tych pomieszczeń wygasa z chwilą wygaśnięcia spółdzielczych własnościowych praw do wskazanych lokali mieszkalnych.

Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że w przydziałach spółdzielczych praw do lokali mieszkalnych nr [...]1 i [...]2 figuruje (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa, zaś w przydziałach spornych pomieszczeń Spółdzielnia Mieszkaniowa w W., a to w związku z podziałem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, z której została wydzielona Spółdzielnia Mieszkaniowa w W. , w której zasobach znalazły się przedmiotowe lokale mieszkalne nr [...]1 i [...]2.

Nadmienić należy, że ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, definiując w art. 2 ust. 1 lokal w rozumieniu ustawy jako samodzielny lokal mieszkalny, a także lokal o innym przeznaczeniu odsyła do ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, która w art. 2 ust. 4 stanowi, że do samodzielnego lokalu mogą przynależeć, jako jego części składowe, pomieszczenia, choćby nawet do niego bezpośrednio nie przylegały, a jako przykłady takich pomieszczeń wymienia piwnice, strych, komórkę. Również w art.

42 ust. 2 i 3 pkt 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, jako element przedmiotu odrębnej własności lokali wskazano pomieszczenia gospodarcze.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnioski strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego są nieskuteczne, gdyż odpowiedź na skargę kasacyjną powódki M.S. , wniesiona w dniu 6 czerwca 2017 r. (k. 802, 811, 822), zaś pismo procesowe zt. „Stanowisko strony pozwanej na skargę kasacyjną złożoną przez A. S. ...”, wniesione w dniu 6 czerwca 2017 r. (k. 812, 820 i 821), w których te wnioski były zawarte, wpłynęły już po ustawowym dwutygodniowym terminie do ich wniesienia, liczonym o dnia doręczenia odpisu skargi kasacyjnej, co miało miejsce w przypadku powódki w dniu 22 maja 2017 r. - k. 801, a w odniesieniu do powoda w dniu 28 marca 2017 r. - k. 800 (art. 398⁷ § 1 k.p.c.; por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2012 r., II PK 139/11 nie publ.).

jw